

**Sprawozdanie z szkolenia FINA
dla sędziów pływania synchronicznego
(Synchronized Swimming FINA School for Judges)**

Barcelona, 6-9 luty 2014

MERYTORYCZNY KONTENT SZKOLENIA

Psychologia i etyka

Zwrócono sędziom uwagę na to, że etyka to filozofia moralności oraz zbiór zasad i norm regulujących postępowanie członków danego zawodu – w tym przypadku grupy sędziów.

W pływaniu synchronicznym polega się na ludziach (sędziach), którzy mają szczerze i zgodnie ze swoim sumieniem wydać ocenę i uplasować zawodników na kolejnych miejscach (podkreślono jak ważne i odpowiedzialne jest to zadanie). O wiele łatwiejsze do zaakceptowania są rezultaty wymierne – czas na stoperze czy ilość strzelonych bramek, niż oceny sędziów, które są wypadkową szczegółowych, opisowych wytycznych. Zwrócono uwagę jak ważne jest, aby oceny te były sprawiedliwe i porównywalne między wszystkimi zawodami odbywającymi się na świecie w różnych kategoriach wiekowych. Sędziowie mają stosować te same kryteria zarówno do oceny Igrzysk Olimpijskich jak i zawodów krajowych.

Najistotniejsze wartości w pływaniu synchronicznym to **szacunek, odpowiedzialność i uczciwość**.

Zwrócono uwagę, że poza sędziowaniem istnieją także inne etyczne kwestie związane ze sportem.

- Podstawowe zasady i normy moralne w życiu codziennym.
- Rozważanie i ciągła ocena norm i wartości.
- Ocena tego co jest dobre, co jest wątpliwe i co jest niedozwolone.
- Co wpływa na nasze decyzje, na czym polega wolność w ich podejmowaniu.

Rozważania etyczne dotyczyły także innych grup :

Trenerów:

- Poszanowanie zarówno psychiczne jak i fizyczne dla sportowców
- Akceptacja zasad i harmonogramu szkoleń
- Poszanowanie kreatywności i unikanie kopiowania choreografii

Kierowników Ekip:

- Po pierwsze uczciwość i umiejętność współpracy na basenie z innymi ekipami (wzajemne poszanowanie miejsca do ćwiczeń w wodzie)
- Współpraca z organizatorami zawodów sportowych

Zwrócono także szczególną uwagę na kwestie upominków – przyjmowania i dawania. Nie jest to czyn zabroniony czy naganny (raczej uznany zwyczajowo), nie mniej jednak powinno się to robić po zakończeniu całości zawodów.

Podstawowe pozycje, przejścia i figury na lata 2013-2017

Omówione zostały zmiany w przepisach w stosunku do poprzedniego okresu (2009-2013) oraz przedstawione i poddane analizie zostały obowiązujące figury na lata 2014-2017.

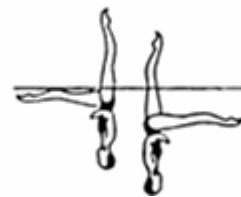
Zmiany w konkurencji figur:

Z przepisów została usunięta **pozycja crane (crane position)**. W przypadku figur, gdzie występowała pozycja crane, automatycznie wstawiona została **pozycja fishtail (fishtail position)**.

Różnice między pozycjami:

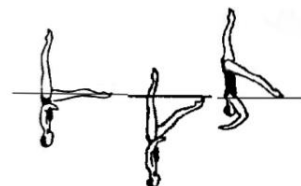
CRANE POSITION (pozycja crane)

Ciało wyprostowane w **pozycji pionowej (Vertical Position)** z jedną nogą wyprostowaną w przód pod kątem 90 stopni w stosunku do ciała.

FISHTAIL POSITION (pozycja fishtail)

Ciało wyprostowane w **pozycji pionowej (Vertical Position)** z jedną nogą wyprostowaną w przód. Stopa nogi przedniej jest na powierzchni wody niezależnie od poziomu, na którym znajdują się biodra.

Figury obowiązujące na okres 2013-2017 wraz z opisami ich wykonania, współczynnikami trudności poszczególnych przejść oraz graficznym przedstawieniem znajdują się w części w Załączniku nr 1 – Manual dla sędziów (str. 33-35).

Doprecyzowany został także wzbudzający pytania przepis SS 11.1.2

SS 11.1.2. Zawodniczka nie wykonuje określonej figury lub jeżeli figura nie została wykonana kompletnie, sędzia główny lub asystent sędziego głównego ma obowiązek poinformować zawodniczkę oraz panel sędziowski. Zawodniczka powinna otrzymać ponowną szansę wykonania figury.

Wytyczne FINA do egzekwowania tego przepisu są następujące:

1. **Przy obrotach (twists) i śrubach (spins):** jeżeli liczba rotacji lub rodzaj wykonanej rotacji pasuje do opisu jakiegokolwiek innej figury/rotacji stosuje się przepis SS 11.1.2. Jeżeli natomiast brakuje tylko części rotacji (od wymaganej rotacji są niewielkie odstępstwa), należy odjąć punkty za wykonanie tego element (w gestii sędziego głównego zawodów jest poinstruowanie sędziów co oznacza niewielkie odstępstwo, aby wszyscy sędziowie stosowali te same kryteria dla wszystkich zawodniczek; ustalono także, że za **mały błąd** sędziowie odejmują o 0,1 do 0,5pkt, natomiast za znaczący – **duży błąd** mogą odjąć do 1 punktu za dany fragment figury, którego błąd dotyczy).
2. **Kierunki:** błędy w kierunkach (kontynuując w tym samym kierunku / w przeciwnym kierunku / lub ang. „toward” np. “toward vertical leg” – „w kierunku za nogą pionową” oznacza, że jeżeli np. pionową nogą jest noga lewa obrót jest w lewą stronę) skutkują zastosowaniem SS 11.1.2
3. Brak jakiegokolwiek części (np. prak **pozycji podstawowej z nogą zgiętą – bent knee basic position**, w czasie *osiągania pozycji nogi balet – assuming ballet leg*) skutkuje zastosowaniem SS 11.1.2

Ocena programów dowolnych w podziale na 3 panel sędziowski

Bardzo dużo uwagi poświęcono zmianom w systemie sędziowania.

Poza zmianami w przepisach, sugestią ze strony FINA jest zmiana sposobu podejścia sędziów do oceny programów dowolnych (technicznych także). Systemem preferowanym jest system

dedukcji. Oznacza to, że dla każdego sędziego punktem wyjścia powinna być nota 10 punktów. Takie podejście ma być bardziej przyjazne dla zawodników – wszyscy zaczynają z takiego samego pułapu, a najwyższą ocenę otrzyma ten, który wypełnił jak najwięcej wymogów określonych dla perfekcyjnego wykonania.

Zmiany:

1. Z występujących do tej pory w programach 2 paneli sędziowskich po 6 lub 7 sędziów, zostały zrobione **3 panele sędziowskie po 5 sędziów każdy panel.**

SS 16.1 *Trzy panele sędziowskie – każdy składający się z 5 sędziów muszą zostać zorganizowane w: Programach Dowolnych, Kombinacji i Programie Charakterystycznym. Jeden panel do oceny WYKONANIA, jeden panel do oceny Wrażenia Artystycznego oraz jednej panel do oceny POZIOMU TRUDNOŚCI. W Programach Technicznych stosuje się jednej panel do oceny WYKONANIA, jeden panel do oceny WRAŻENIA i jeden panel do oceny ELEMENTÓW.*

2. Zmianom uległy czasy programów dowolnych – obecnie obowiązujące czasy w podziale na kategorie wiekowe i rodzaje programów dowolnych określają następujące punkty:

SS AG 6 *Limity czasowe w poszczególnych kategoriach wiekowych, włączające 10 sekund początku na lądzie wynoszą:*

	Solo	Duet	Zespół	Kombinacja
12 lat i młodsze	2:00	2:30	3:00	3:30
13, 14, 15 lat	2:15	2:45	3:30	4:00
16, 17, 18 lat	2:30	3:00	4:00	4:30
Junior 15 – 18lat	2:30	3:00	4:00	4:30

SS 14.1 *Limity czasowe dla Programów Technicznych, Programów Dowolnych, Kombinacji oraz Programu Charakterystycznego, wliczając w to 10 sek. na lądzie, wynoszą:*

SS 14.1.1 Program Dowolny	SOLO	2 minuty 30 sekund
SS 14.1.2 Program Dowolny	DUET	3 minuty 00 sekund
SS 14.1.3 Program Dowolny	ZESPÓŁ	4 minuty 00 sekund
SS 14.1.4 KOMBINACJA		4 minuty 30 sekund
SS 14.1.5 PROGRAM CHARAKTERYSTYCZNY		2 minuty 30 sekund

3. Określono również kwestie makijażu zawodniczek:

SS 13.8 *Teatralny makijaż nie jest dozwolony. Akceptuje się prosty makijaż, który podkreśla naturalny i zdrowy wygląd zawodniczki.*

Szczególnie dużo uwagi poświęcono rozróżnieniu ocen, które wydawać mają panele sędziowskie nr. 1 i 3, czyli: Wykonanie i Poziom Trudności.

Panel Wykonanie ocenia **JAK DANE ELEMENTY ZOSTAŁY WYKONANE**, czyli jak dobrze zawodniczka(i) robi to co robi.

Panel Poziom Trudności ocenia **CO ZNALAZŁO SIĘ W PROGRAMIE I JAK TRUDNE SĄ TO ELEMENTY.**

To niezwykle ważne rozróżnienie. Zwrócono uwagę, że sędziowie oceniający np. poziom trudności nie mogą się sugerować tym, w jaki sposób poszczególne elementy zostały wykonane. Może być bowiem program wykonany bardzo dobrze, ale znajdujące się w nim elementy nie przedstawiają trudności, nie wymagają wydolności i stosunkowo łatwo zapanować nad ciałem w czasie ich wykonywania. Mogą zatem zdarzyć się sytuacje, kiedy program otrzyma zróżnicowane lub nawet bardzo zróżnicowane noty z poszczególnych paneli sędziowskich.

Oba w/w panele sędziowskie (Wykonanie i Poziom Trudności) we wcześniejszym systemie sędziowskim wchodziły w skład jednego panelu (nota techniczna). Rozdzielenia dokonano, aby sędziom łatwiej było oddzielić komponent wykonania i poziomu trudności. W obecnym systemie obydwa te komponenty oceniają odrębni sędziowie.

Szczegóły oceny poziomu trudności i wykonania zostały opisane w Załączniku 1 – Manual dla sędziów (str. 52-60)

Ocena kombinacji

Program kombinacji jest jedną z najmłodszych i wciąż ewoluujących konkurencji w pływaniu synchronicznym. Poza pracą nad materiałem filmowym i dyskusją zwrócono szczególną uwagę na zmiany w obecnych przepisach oraz wytyczne do nich:

SS 4.4 Kombinacja to 8 do 10 zawodniczek wykonujących kombinację programów. Choreografia programów jest do muzyki.

SS 13.2 W KOMBINACJI przynajmniej dwie (2) części muszą być wykonywane przez mniej niż 3 zawodniczki oraz przynajmniej dwie (2) części muszą być wykonywane przez 8 do 10 zawodniczek.

Rozpoczęcie pierwszej części programu może być na lądzie lub w wodzie. Wszystkie kolejne części muszą się odbyć w wodzie. Kolejna część rozpoczyna się bardzo bliskiej odległości, gdzie poprzednia część została zakończona.

Uwagi i wykładnie do powyższych przepisów wydane przez FINA są następujące:

Ad. SS 4.4: W czasie dwóch (2) lub więcej części wykonywanych przez mniej niż trzy (3) zawodniczki, wszystkie pozostałe zawodniczki muszą być nieruchomo lub zatrzymać się w jakiejś pozycji. Nie ma określonego czasu trwania tych części, ale zgodnie z zaleceniem powinno być to nie krócej niż 3 sekundy.

Ad. SS 13.2: Zasada określa, że nowa część kombinacji ma rozpocząć się w bezpośrednim sąsiedztwie – w dużej bliskości miejsca zakończenia poprzedniej części. Jaka odległość jest zatem akceptowalna?

- Zasadniczo cały program powinien płynnie przechodzić z jednej części w kolejną – logicznym zatem jest, aby nie wymagać od sędziów, kamer telewizyjnych czy widzów szukania zawodniczek, które rozpoczęły właśnie kolejną część.
- Dystans musi być bezpieczny dla zawodniczek (szczególnie przy zmianach zespołowych)
- Znaczny dystans między poszczególnymi częściami będzie miał wpływ na płynny przebieg programu, a co za tym idzie na oceny sędziowskie.

Szczegóły dotyczące oceny kombinacji zostały opisane w Załączniku 1 – Manual dla sędziów (str. 70-75)

Ocena programów charakterystycznych

Omówione zostały zasady dotyczące programu charakterystycznego, który jest konkurencją występującą jedynie w zawodach Pucharu Świata oraz FINA Trophy.

Program ten jest kombinacją:

- 4 elementów akrobatycznych (wyrzuty, wynoszenia, platformy, salta etc)
- Przenikającej się lub łączonej akcji
- Elementu na powierzchni wody mającego dać efekt kalejdoskopu

Ocena programów technicznych

Na lata 2014-2017 zostały zaprezentowane nowe elementy techniczne do programów: solo, duet, zespół.

Szczegółowy opis wraz ze współczynnikami trudności nowych elementów znajduje się w Załączniku 1 – Manual dla sędziów (str. 77-86).

Szczególną uwagę zwrócono na punkty karne i ocenę błędnego wykonania elementów technicznych. Poza stosowaniem odnoszących się do punktów karnych przepisów SS 18.1 oraz SS 18.2 dodatkowo do programów technicznych stosuje się:

SS 18.3 Pół (0,5) punktu kary odejmuje się z oceny za WYKONANIE w przypadku nieprawidłowości w obowiązkowych elementach nr 6 i 7 w DUECIE, a także obowiązkowych elementach 6 i 7 w ZESPOLE. Elementy określone są w Załączniku VI.

W dniu 3 grudnia 2013 roku TSSC doprecyzowało także inne 2 kwestie odnoszące się do programów technicznych, a mianowicie:

- W programie technicznym, jeżeli jedna lub więcej zawodniczek ominie cały lub nawet tylko część elementu, wykona niepoprawną akcję lub element, wtedy sędzia z panelu Elementu przyznaje za ten element ZERO (0) punktów.
- W programie technicznym jakiegokolwiek zmiany kolejności elementów obowiązkowych skutkują oceną ZERO od sędziów punktowych z panelu Elementy za każdy element, który nie został wykonany w odpowiedniej kolejności.

Zmiany:

Zmianą w programach technicznych jest także to, że **nie ma już asystentów technicznych**, którzy w poprzednim okresie zgłaszali jakiegokolwiek nieprawidłowości i odstępstwa w wykonywaniu elementów obowiązkowych. Obecnie nieprawidłowości w wykonywaniu elementów z określonym współczynnikiem trudności leży po stronie sędziów panelu Elementy. Przyznanie punktów karnych zgodnie z SS 18.3 jest w gestii sędziego głównego (może to robić samodzielnie lub wyznaczyć swojego asystenta w tym zakresie).

Liczba elementów z określonym współczynnikiem trudności została ograniczona do 5 w każdym programie (solo, duet, zespół). Jednocześnie sugestią FINA dla trenerów jest takie rozłożenie elementów z określonym współczynnikiem trudności w programie, aby sędziowie z panelu Elementy mieli wystarczająco dużo czasu na wystawienie ocen za każdy z wykonywanych elementów i aby nie pominęli żadnego (np. aby dwa elementy nie występowały bezpośrednio obok siebie – może się zdarzyć, że sędzia zapisując notę za pierwszy z elementów opuści kolejny, co będzie skutkowało wystawieniem przez niego oceny 0).

SS 17.4 *Jeżeli w Programie Technicznym, sędzia oceniający ELEMENTY z powodu nieprzewidzianych okoliczności nie dał oceny na dany obowiązkowy element (wystawił notę 0), Sędzia Główny obejrzy oficjalne nagranie z tego programu. Jeżeli element został wykonany, wtedy średnia z not pozostałych sędziów zostanie obliczona i uznana jako brakująca ocena. Tę ocenę oblicza się z dokładnością do 0,1 pkt.*

W przypadku gdy przynajmniej jeden z sędziów panelu elementy wystawi ocenę zero (0), sędzia główny na podstawie oficjalnego nagrania video dokonuje sprawdzenia.

- Jeżeli zgodnie z nagraniem okaże się, że jedna lub więcej zawodniczek ominęła cały lub nawet tylko część elementu, wtedy noty pozostałych sędziów za ten element zmieniane są na zero (0).
- Jeżeli natomiast okaże się, że element został poprawnie wykonany stosuje się SS 17.4.

Protesty

Zwrócono uwagę na 2 kwestie:

- obecnie zgodnie z GR 9.2.2 wszelkie protesty w formie pisemnej składać mogą menagerowie ekip do sędziego głównego w ciągu 30 minut od zakończenia konkurencji.
- materiał video dostarczony przez trenerów czy inne osoby nie może być uwzględniony jako dowód w trakcie rozpatrywania protestu – do rozpatrywania oficjalnych protestów może zostać wykorzystane tylko oficjalne z zawodów.

Opracowanie:

Monika Szczęśniak-Parafiniuk

Przewodnicząca Zespołu Sędziów
pływania synchronicznego

Data: 26 marca 2014r.